

# FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 24 april 2019

---

542/2019

## Lag om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i barnskyddslagen (417/2007) 64 §, sådan den lyder i lag 88/2010,  
*ändras* 30, 60, 65–67, 69, 70, 74, 75 och 80 §, av dem 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1302/2014, 60 § sådan den lyder i lag 297/2016, 65 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1111/2017, 67, 69, 70 och 74 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 88/2010 och 80 § sådan den lyder i lagarna 1566/2009 och 925/2011, samt  
*fogas* till lagen nya 4 a, 30 a, 32 a, 52 a, 61 a, 61 b, 66 a, 69 a och 74 a § som följer:

4 a §

### *Barnets rätt till en balanserad utveckling och välfärd*

Barnskyddet ska säkerställa en god vård och fostran av barnet, en med hänsyn till barnets ålder och utvecklingsnivå behövlig tillsyn och omsorg samt barnets rätt till en balanserad utveckling och välfärd i enlighet med vad som föreskrivs i 1 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt.

Särskilda bestämmelser om förutsättningarna för bruk av och skyldigheten att fatta beslut om begränsningar finns i 11 kap. Vården, uppfostran, tillsynen och omsorgen får inte omfatta begränsningar som avses i 11 kap.

30 §

### *Klientplan*

För ett barn som är klient inom barnskyddet ska en klientplan göras upp.

Klientplanen ska, om det inte finns något uppenbart hinder för det, göras upp och ses över i samråd med barnet och vårdnadshavaren samt vid behov med en annan laglig företrädare för barnet, föräldrarna, någon annan person som svarar för barnets vård och fostran eller står barnet nära och någon som i väsentlig omfattning deltar i vårdnaden om barnet. I klientplanen antecknas de omständigheter och saker som målet är att påverka, barnets och familjens behov av stöd, tjänster och andra stödåtgärder genom vilka målet är att behovet av stöd ska mötas samt den tid inom vilken man uppskattar att målen kan uppnås. I klientplanen ska även antecknas de berördas avvikande meningar om behovet av stöd och ordnandet av tjänster och andra stödåtgärder. Klientplanen ska ses över vid behov, dock minst en gång om året.

I klientplanen för ett omhändertaget barn ska dessutom antecknas målet och syftet med vården utom hemmet, ordnandet av särskilt stöd och särskild hjälp för barnet, barnets föräldrar, barnets vårdnadshavare eller andra personer som svarar för barnets vård och fostran samt hur barnets hälso- och sjukvård, småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och övrig utbildning ordnas. I planen skrivs också in hur kontakten med barnet ska upprätthållas.

las och samarbetet med barnets föräldrar och andra barnet närstående personer genomföras samt hur strävan efter att återförening familjen ska beaktas utifrån barnets bästa.

För föräldrarna till ett omhändertaget barn ska det göras upp en separat klientplan som stöd i föräldraskapet, om det inte ska anses vara onödigt. Planen ska utöver övrig bedömning av servicebehovet även innehålla en bedömning av på vilka sätt man kan ordna särskilt stöd för föräldrarna för att främja en återförening av familjen. Planen ska vid behov göras upp i samråd med den övriga social- och hälsovården.

I klientplanen för ett barn eller en ung person i eftervård antecknas målet och syftet med eftervården samt ordnandet av särskilt stöd och särskild hjälp för barnet eller den unga personen och för föräldrarna, vårdnadshavarna eller andra som svarar för barnets eller den unga personens vård och fostran.

### 30 a §

#### *Plan för vård och fostran*

Platsen för vård utom hemmet ska vid behov i samråd med den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter komplettera klientplanen med en särskild plan för vård och fostran. Har det inte tidigare gjorts upp en plan för vård och fostran för barnet, ska planen göras upp utan dröjsmål, om begränsningar har riktats mot barnet i vård utom hemmet eller om det är sannolikt att begränsningar kommer att riktas mot barnet. Syftet med planen för vård och fostran är att åskådliggöra målen i klientplanen och att detaljerat beskriva hur barnets behov möts medan ett gott bemötande av barnet tryggas.

Planen för vård och fostran ska göras upp tillsammans med barnet. För upprättandet av planen för vård och fostran ska även barnets vårdnadshavare höras, om inte detta är uppenbart onödigt eller omöjligt. Planen för vård och fostran ska tillställas den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter för kännedom.

### 32 a §

#### *Information om tillgängliga rättsmedel*

Barnet och barnets lagliga företrädare och vårdnadshavare ska utan dröjsmål ges information om innehållet i och grunderna för beslut och åtgärder enligt denna lag samt om de tillgängliga rättsmedlen och om möjligheterna till rättshjälp. Barnets förälder ska ges information om i 89 § 1 och 2 mom. avsedda beslut i vilka ändring kan sökas, om sådan begränsning av kontakterna som omfattar föräldern och om andra beslut som föräldern behöver informeras om. Informationen ska ges i begriplig form och på ett tillgängligt sätt med beaktande av barnets ålder och utvecklingsnivå och de kommunikationsmetoder som mottagaren använder.

Om begränsningar, brådskande placering eller omhändertagande enligt denna lag har riktats mot ett barn som varit i ett tillstånd där han eller hon inte har kunnat förstå åtgärdens innebörd, ska den information som avses i 1 mom. ges genast när barnet kan förstå innebörden.

#### *Allmänna bestämmelser om vård utom hemmet*

### 52 a §

#### *Kulturella rättigheter under tiden för vård utom hemmet*

Barnet har rätt till småbarnspedagogik och grundläggande utbildning under tiden för vård utom hemmet i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) och lagen om grundläggande utbildning (628/1998). I barnets klientplan ska

det antecknas hur småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen eller den övriga utbildningen ordnas för barnet under tiden för vård utom hemmet.

Den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter eller någon annan anställd inom barnskyddet ska samarbeta med anordnaren av småbarnspedagogik, grundläggande utbildning eller övrig utbildning under beredningen av placeringen av barnet utanför hemmet och under tiden för placeringen.

En anställd som svarar för barnets vård och fostran i vård utom hemmet ska samarbeta med anordnaren av småbarnspedagogik, grundläggande utbildning eller övrig utbildning.

## 60 §

### *Personal*

En barnskyddsanstalt ska ha ett tillräckligt stort antal sådana yrkesutbildade personer inom socialvården som avses i 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården och tillräcklig annan personal för den vård och fostran som barn och unga personer behöver.

Den föreståndare som ansvarar för vård- och fostringsuppgifter vid anstalten ska uppfylla de krav som föreskrivs i 46 a § 3 mom. i socialvårdslagen.

I antalet anställda och personalstrukturen för personalen i vård- och fostringsuppgifter ska hänsyn tas till de särskilda behoven bland verksamhetsenhetens klienter och verksamhetens art. Personaltillgången, personalens kompetens och introduktionen av personalen ska tryggas så att brister i fråga om dem inte leder till tillgripande av begränsningar eller till sådana sätt att genomföra begränsande åtgärder eller sådan praxis som äventyrar barnets säkerhet eller kränker barnets människovärde.

## 11 kap.

### **Begränsningar i vård utom hemmet**

## 61 a §

### *Allmänna förutsättningar för bruk av begränsningar*

Begränsningar enligt detta kapitel får tillgripas endast om

- 1) begränsningen är förenlig med barnets bästa och står i rätt proportion till barnets ålder och utvecklingsnivå,
- 2) begränsningen är motiverad med tanke på barnets vård och omsorg eller syftet med beslutet om vård utom hemmet samt lämplig för ändamålet,
- 3) det är nödvändigt att tillgripa en begränsning på grund av att barnets egen eller någon annans hälsa är utsatt för allvarlig fara eller för att trygga barnets egen eller någon annans fysiska integritet eller förhindra omfattande egendomsskada,
- 4) begränsningen står i rätt proportion till det intresse som ska skyddas,
- 5) barnets åsikt om begränsningen har utretts i enlighet med 20 §, om den inte är uppenbart omöjlig att utreda, och
- 6) andra, lindrigare metoder inte lämpar sig för situationen.

Trots 1 mom. 3 punkten får kontakter begränsas om barnet inte vill hålla kontakt.

Begränsningen ska ske tryggt, med respekt för barnets människovärde och med hänsyn till barnets individuella situation, ålder, kön och kulturella och religiösa bakgrund. Under tiden för begränsningen ska barnets individuella behov och grundläggande behov tillgodoses. Begränsningen får inte innehålla undertryckande, bestraffning eller annan kränkande behandling. Bruket av en begränsning ska upphöra genast när begränsningen inte längre är nödvändig. En begränsning får inte tillgripas som straff eller medföra skada eller olägenhet för barnet.

## 61 b §

*Plan om gott bemötande*

Serviceproducenten ansvarar för att varje barnskyddsanstalt som ordnar vård och omsorg för barn som placerats med stöd av denna lag har en allmän plan om gott bemötande som en del av planen för egenkontroll.

Planen om gott bemötande ska ange

1) åtgärder för att stärka, stödja och upprätthålla barnens självbestämmanderätt med beaktande av åldersnivån,

2) de tillvägagångssätt och den i 4 a § avsedda goda vård, fostran och med hänsyn till barnets ålder och utvecklingsnivå behövliga tillsyn och omsorg som tillämpas för att vård utom hemmet ska kunna ordnas i första hand utan begränsningar som avses i denna lag,

3) hur säkerheten för alla barn vid enheten tryggas i samband med bruk av begränsningar,

4) hur säkerheten för dem som deltar i tillhandahållandet av tjänsterna och vården och för andra som är anställda vid eller befinner sig på verksamhetsenheten tryggas i samband med bruk av begränsningar och i andra situationer där de kan riskera att utsättas för våld,

5) hur begränsningar som avses i denna lag genomförs och i vilka situationer de kan tillgripas,

6) allmänna tillvägagångssätt efter att begränsningar tillgripits,

7) hur barnen informeras om sina möjligheter att söka ändring och anföra klagomål.

När planen om gott bemötande görs upp och när den ses över ska de barn som är placerade i verksamhetsenheten höras, och de ska ges möjlighet att delta i utarbetandet av planen. När planen är färdig ska den gås igenom tillsammans med de barn som är placerade i enheten, och planen ska placeras så att alla kan se den. Planen ska skickas för kännedom till den kommun som ansvarar för placeringen av barnet och till den socialarbetare som ansvarar för angelägenheterna i fråga om barn som placerats på en enhet, och planen ska utvärderas och ses över årligen.

## 65 §

*Omhändertagande av ämnen och föremål*

Om ett barn innehar berusningsframkallande ämnen eller redskap som särskilt lämpar sig för bruket av sådana, ska de omhändertas av anstalten. Likaså ska anstalten omhänderta ämnen och föremål som ett barn innehar och som är avsedda att skada barnet eller någon annan. Anstalten får omhänderta ämnen och föremål vars egenskaper gör att de lämpar sig för att äventyra barnets eller någon annans liv, hälsa eller säkerhet eller för att skada egendom, om det är sannolikt att barnet använder ämnena eller föremålen på det sätt som avses i detta moment. På överlämnande eller förstöring av omhändertagen egendom tillämpas vad som föreskrivs i någon annan lag. Bestämmelser om förstöring av alkoholdrycker och andra alkoholhaltiga ämnen som avses i alkohollagen (1102/2017) finns i 86 § i den lagen.

Ett omhändertagande enligt 1 mom. kan göras av föreståndaren för anstalten eller av en person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Föreståndaren eller en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal ska utan dröjsmål underrättas om saken, och denne ska besluta om omhändertagandet, om egendomen inte återlämnas.

Anstalten får dessutom omhänderta andra än i 1 mom. avsedda ämnen och föremål som ett barn innehar och som sannolikt är till allvarligt förfång för ordnandet av vården av barnet eller andra barn utom hemmet eller för den allmänna ordningen i anstalten. Beslut om omhändertagande fattas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Åtgärden får inte pågå längre än vad som är nödvändigt av ett skäl som avses i detta moment och med avseende på barnets vård och fostran.

Om ett barn innehar produkter som den som inte har fyllt 18 år inte får inneha enligt 118 § i tobakslagen (549/2016), får produkterna omhändertas av anstalten. Ett omhändertagande kan göras av föreståndaren för anstalten eller av en person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Beslut om omhändertagande fattas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal, om egendomen inte återlämnas.

Senast när vården utom hemmet i anstalten upphör ska den omhändertagna egendomen återlämnas till barnet, om inte något annat föreskrivs om återlämnande eller förstöring av egendomen i någon annan lag.

## 66 §

*Kroppsvsitation*

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett barn i sina kläder har eller annars bär på sig ämnen eller föremål som avses i 65 § 1 mom., får kroppsvsitation företas för att utreda saken.

Kroppsvsitationen företas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska kroppsvsitationen företas i närvaro av en annan person i anstaltens vård- och fostringspersonal.

Den som företar och den som är närvarande vid kroppsvsitationen ska vara av samma kön som barnet, om de inte är yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Den som företar eller den som är närvarande vid kroppsvsitationen får dock vara av annat kön än barnet, om barnets eller någon annans säkerhet kräver att åtgärden vidtas omedelbart.

## 66 a §

*Kroppsbesiktning*

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett barn har använt ämnen som avses i 65 § 1 mom., får barnet underkastas kroppsbesiktning som kan omfatta ett utandningsprov eller tagande av blod-, hår-, urin- eller salivprov. Om ett barn som på anstalten har underkastats kroppsbesiktning bestrider bruk av berusningsmedel enligt 65 § 1 mom., eller om det annars är påkallat för att utreda om resultatet av kroppsbesiktningen är tillförlitligt, ska provet skickas för kontroll på tillbörligt sätt.

Beslut om kroppsbesiktning fattas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal.

Kroppsbesiktningen utförs av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal eller av någon annan som avlagt en för uppgiften lämplig yrkesexamen. Om kroppsbesiktning utförs av någon annan än en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, ska en annan person i anstaltens vård- och fostringspersonal eller någon annan som avlagt en för uppgiften lämplig yrkesexamen vara närvarande. Endast yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården får ta blodprov. Kroppsbesiktningen ska utföras så att den inte medför onödig olägenhet för barnet.

Den som företar och den som är närvarande vid kroppsbesiktningen ska vara av samma kön som barnet, om de inte är yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Den som företar eller den som är närvarande vid kroppsbesiktningen får dock vara av annat kön än barnet, om barnets eller någon annans säkerhet kräver att åtgärden vidtas omedelbart.

## 67 §

*Granskning av egendom, försändelser och utrymmen samt kvarhållande av försändelser*

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett barn innehar ämnen eller föremål som avses i 65 § 1 eller 3 mom. eller om barnets vistelseort måste utredas skyndsamt för att syftet med vården utom hemmet ska uppnås, får de utrymmen som barnet förfogar över eller den egendom som barnet innehar granskas.

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett brev eller ett därmed jämförbart annat förtroligt meddelande eller någon annan försändelse till barnet innehåller ämnen eller föremål som avses i 65 § 1 eller 3 mom., får innehållet i försändelsen granskas utan att brev eller andra förtroliga meddelanden läses.

Beslut om granskning enligt 1 och 2 mom. fattas och granskningen företas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Granskningen ska företas i närvaro av barnet och en annan person i anstaltens vård- och fostringspersonal. De utrymmen som barnet förfogar över eller den egendom som barnet innehar kan dock av särskilda skäl granskas också utan att barnet eller en annan person är närvarande. Orsaken till granskningen ska klargöras för barnet.

Den i 13 b § avsedda socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter har dessutom rätt att av särskilda skäl besluta att ett sådant meddelande eller en sådan försändelse som avses i 2 mom. antingen helt eller delvis inte ska frambefordras till barnet, om innehållet i meddelandet eller försändelsen med hänsyn till omständigheterna som helhet med fog kan bedömas utgöra ett allvarligt hot mot barnets eller någon annans liv, hälsa, säkerhet eller utveckling. Försändelsen ska utan dröjsmål tillställas den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter för att denne ska fatta beslut i ärendet. För beslutsfattandet får socialarbetaren läsa ett brev eller ett annat förtroligt meddelande, om det i ett enskilt fall finns grundad anledning att misstänka att meddelandets innehåll kan äventyra barnets eller någon annans liv, hälsa, säkerhet eller utveckling.

## 69 §

*Begränsning av rörelsefriheten*

Ett barn får, om det är nödvändigt för barnets omsorg och motsvarar barnets bästa, för viss tid förbjudas att avlägsna sig från anstaltens område, anstalten eller en viss bostadsenhets lokaler, om

1) beslutet om vård utom hemmet har fattats på grund av att barnet allvarligt har äventyrat sin hälsa eller utveckling genom att använda berusningsmedel eller begå en brottslig gärning som inte kan anses vara ringa eller genom något annat därmed jämförbart beteende,

2) barnet under sin vistelse i anstalten beter sig på ett sätt som avses i 1 punkten, eller

3) begränsningen i övrigt behövs med avseende på vården eller omsorgen om barnet för att skydda barnet mot ett beteende som allvarligt skadar honom eller henne.

Föreståndaren för anstalten eller en person inom anstaltens vård- och fostringspersonal som förordnats av föreståndaren får besluta om en begränsning av rörelsefriheten som sammanlagt gäller i högst sju dygn. Om det finns behov av att förlänga begränsningen eller om det redan från början bestäms att begränsningen ska gälla i mer än sju dygn, fattas beslutet om begränsningen av den i 13 b § avsedda socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter. Den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter ska utan dröjsmål underrättas om saken för att denne ska fatta beslut i ärendet. Begränsningen får gälla i högst 30 dygn åt gången.

Begränsningen av rörelsefriheten får inte bestämmas vara vidsträcktare eller pågå längre än barnets vård och fostran nödvändigt förutsätter. Begränsningen ska också avslutas genast när den inte längre är nödvändig på det sätt som anges i 1 mom.

## 69 a §

*Transport av barn som utan tillstånd avlägsnat sig från anstalten*

Om ett barn utan tillstånd har avlägsnat sig från barnskyddsanstalten (*anstalten*) eller om ett barn efter att med tillstånd ha avlägsnat sig inte återvänder dit i enlighet med vad man på förhand kommit överens om, ska anstalten utan dröjsmål vidta åtgärder för att hitta barnet och återföra det till anstalten samt underrätta den myndighet som ansvarar för vården av barnet utom hemmet om barnets olovliga frånvaro. När man fått reda på barnets vistelseort, ska anstalten och den myndighet som ansvarar för vården av barnet utom hemmet tillsammans avtala om transporten av barnet tillbaka till anstalten, om barnet inte återvänder frivilligt.

Beslut om återförande av barnet, anknytande transport och ett säkert sätt att ordna transporten ska fattas av den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter. I brådskande fall ska beslutet om återföring, anknytande transport och ett säkert sätt att ordna transporten fattas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal. Föreståndaren för anstalten eller den av föreståndaren förordnade personen i anstaltens vård- och fostringspersonal ska utan dröjsmål meddela den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter om beslutet.

Transporten av barnet får genomföras endast av en sådan anställd inom anstaltens vård- och fostringspersonal som har i denna lag avsedd yrkeskompetens, av den i 13 b § avsedda socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter eller av en annan behörig myndighet. Åtgärder för att hitta och transportera barn får inte genomföras i form av köpta tjänster. Anteckningar om åtgärderna för att hitta och transportera barnet ska göras i barnets klienthandlingar i enlighet med lagen om klienthandlingar inom socialvården (254/2015).

Den i 3 mom. avsedda person som transporterar barnet får under de förutsättningar och på de sätt som föreskrivs i 66 § företa en kroppsvisitation av barnet i den bil som används för transporten för att trygga en säker transport. Dessutom får den som transporterar barnet under transporten omhändertaga sådana i 65 § 1 mom. avsedda ämnen och föremål som barnet innehar. Om omhändertagna ämnen eller föremål inte återlämnas till barnet efter transporten, ska det fattas ett beslut om saken i enlighet med 65 § 2 mom.

Under transporten av barnet får den i 3 mom. avsedda person som transporterar barnet kortvarigt hålla fast barnet i den bil som används för transporten för att trygga en säker transport, om barnet på basis av sitt förvirrade eller hotfulla beteende sannolikt skulle skada sig självt eller andra och fasthållandet är nödvändigt på grund av en överhängande fara för barnets eller någon annans liv, hälsa eller säkerhet. Fasthållandet ska ske på ett sätt som är tryggt för barnet med hänsyn till dess ålder, kön, kulturella och religiösa bakgrund samt individuella situation. Fasthållandet ska upphöra genast när det inte längre är nödvändigt. Den som hållit fast ett barn ska lämna en skriftlig rapport om det till föreståndaren för anstalten. Barnets hälsotillstånd ska undersökas, om fasthållandet tillfogar barnet skador eller fysiska märken eller om barnet begär det. Bestämmelser om excess i samband med fasthållande finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

## 70 §

*Isolering*

Ett barn får isoleras från de andra barnen i anstalten, om barnet på basis av sitt beteende är till fara för sig självt eller andra eller om isolering av någon annan särskilt grundad anledning är nödvändig med hänsyn till barnets liv, hälsa eller säkerhet. Isoleringen får inte vara vidsträcktare eller pågå längre än vården av och omsorgen om barnet nödvändigt förutsätter. Isoleringen får inte förlängas till längre än 12 timmar i ett sträck utan att det fattas ett nytt beslut om saken. Isoleringen ska avbrytas genast när den inte längre är nödvändig.

Beslut om isolering fattas av föreståndaren för anstalten eller av en av föreståndaren förordnad person i anstaltens vård- och fostringspersonal. När det har bestämts att ett barn ska hållas isolerat ska det samtidigt bestämmas vem i anstaltens vård- och fostringspersonal som ska se till barnets säkerhet. Hela den tid barnet hålls isolerat ska den som ser till barnets säkerhet övervaka barnet inne i samma rum eller i omedelbar närhet av rummet, så att denne har möjlighet att få kontakt med barnet. Barnet ska också ha möjlighet att få kontakt med den som ser till barnets säkerhet. Barnets förhållanden under den tid isoleringen pågår ska ordnas så att barnet får tillräcklig omsorg och vård samt möjlighet att samtala med den som ser till barnets säkerhet.

Beslut om förlängning av isoleringen omedelbart efter isolering enligt 1 mom. får fattas endast om de i 1 mom. angivna förutsättningarna för isolering fortfarande föreligger. Dessutom förutsätts att det alltså inte är ändamålsenligt eller möjligt att ordna barnets vård på något annat sätt. Isoleringstiden får då inte överstiga sammanlagt 24 timmar.

Innan beslut om förlängning av isoleringen fattas ska barnet genomgå en läkarundersökning, om inte detta är uppenbart onödigt. Vid behov ska en läkarundersökning företas också vid isoleringens början, medan isoleringen pågår eller när isoleringen avslutas.

Föreståndaren för anstalten eller en person inom anstaltens vård- och fostringspersonal som förordnats av föreståndaren ska utan dröjsmål underrätta den i 13 b § avsedda socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter om isoleringen eller om att isoleringen förlängts.

#### 74 §

##### *Anteckningar om begränsande åtgärder*

För trygghet av uppföljningen och övervakningen av bruket av sådana begränsande åtgärder som avses i 65, 66, 66 a, 67–69, 69 a och 70 § ska barnskyddsanstalten på behörigt sätt göra anteckningar om de begränsande åtgärder som den har vidtagit. Anteckningarna ska omfatta en beskrivning av den begränsande åtgärden, hur begränsningen genomförts, hurdana andra begränsningar som eventuellt har tillgripits samtidigt, grunden för åtgärden och hur länge den varat, namnet på den som har fattat beslut om åtgärden, genomfört åtgärden i praktiken och närvarat vid genomförandet, samt vid behov uppgifter om de grundade anledningar som avses i 66 § 1 mom. och 66 a § 1 mom. och om de särskilda skäl som avses i 67 § 3 mom. Vidare ska åtgärdens eventuella inverkan på planen för vård och fostran beskrivas. Sättet att höra barnet innan beslutet om begränsningen fattats eller innan begränsningen genomförts ska beskrivas. Även barnets åsikt om saken ska antecknas.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska, under den tid en i 70 § avsedd isolering pågår, i de handlingar som gäller isolering av barnet göras anteckningar om den situation som lett till isoleringen, hur isoleringen genomförts samt på vilket sätt grunderna för förlängning av isoleringen fortlöpande har bedömts under isoleringen. I handlingarna om isoleringen ska grunderna för och orsakerna till att isoleringen upphört antecknas.

Innehållet i anteckningarna ska månatligen sändas för kännedom till den i 13 b § avsedda socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter. Närmare bestämmelser om anteckningarnas innehåll får vid behov utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

#### 74 a §

##### *Bedömning av en begränsning som riktats mot ett barn*

Om begränsningar enligt denna lag har riktats mot ett barn, ska bruket av dem bedömas tillsammans med barnet på platsen för vård utom hemmet genast när barnet kan förstå sakens innebörd. Vid bedömningen ska det tillsammans med barnet göras en genomgång av

den situation som ledde till begränsningen samt behovet av och grunderna för begränsningen i enlighet med 61 a § och barnets i 30 § avsedda klientplan, hur begränsningen genomfördes, begränsningens verkningsfullhet och hur den personal som deltog i åtgärden agerade i situationen. Platsen för vård utom hemmet ska också tillsammans med barnets vårdnadshavare gå igenom den begränsning som riktats mot barnet och det sätt på vilken den genomförts, om det inte är uppenbart onödigt eller omöjligt.

Platsen för vård utom hemmet ska utan dröjsmål ge den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter information om de begränsningar som riktats mot barnet och en utredning över den barnspecifika bedömningen av begränsningarna.

Om flera begränsningar efter varandra, samtidigt eller under en längre tid har riktats mot barnet, ska den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter bedöma barnets situation som helhet, behovet av för barnet lämplig och tillräcklig vård och av tjänster samt om antalet anställda, personalens kompetens och lokalerna på platsen för vård utom hemmet motsvarar barnets behov. Den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter ska med barnet och, om det inte är uppenbart onödigt eller omöjligt, med barnets vårdnadshavare diskutera de begränsningar som riktats mot barnet och grunderna för begränsningarna.

## 75 §

### *Barns och unga personers rätt till eftervård*

Sedan vård utom hemmet enligt 40 § har avslutats ska det organ som ansvarar för socialvården ordna eftervård enligt detta kapitel för barnet eller den unga personen. Eftervård ska också ordnas sedan en placering som stödåtgärd inom öppenvården enligt 37 § har avslutats, om placeringen varat minst ett halvt år utan avbrott och berört enbart barnet.

Eftervård kan också ordnas för en annan än en sådan ung person som enligt 1 mom. varit klient hos barnskyddet.

Kommunens skyldighet att ordna eftervård upphör när fem år har förflutit från det att barnet sedan en placering utom hemmet enligt 1 mom. avslutades senast har varit klient hos barnskyddet. Skyldigheten att ordna eftervård upphör senast när den unga personen fyller 25 år.

## 80 §

### *Övrig tillsyn*

Regionförvaltningsverket ska utöver vad som föreskrivs i 79 § följa verksamheten vid barnskyddsanstalterna med hjälp av inspektionsbesök på eget initiativ och i synnerhet övervaka deras bruk av begränsningar med stöd av 11 kap. I samband med tillsynen ska regionförvaltningsverket bereda ett barn möjlighet till förtroligt samtal med en representant för verket.

En privat serviceproducent som fortlöpande tillhandahåller tjänster inom barnskyddet dygnet runt genom drivande av rörelse eller genom yrkesutövning ska ha ett i 7 § i lagen om privat socialservice (922/2011) avsett tillstånd innan verksamheten inleds, utvidgas eller ändras väsentligt. I fråga om ansökan om och beviljande av tillstånd samt tillsyn över privata serviceproducenter föreskrivs i den lagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

På besvär eller underställning med anledning av ett beslut som fattats före ikraftträdandet av denna lag eller på behandlingen av ett sådant ärende vid en högre besvärinstans med anledning av besvär tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

542/2019

Helsingfors den 12 april 2019

**Republikens President**

**Sauli Niinistö**

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko